

Testimonium martyrii

Bulletin o tom, jak věřil

Jan Bula

a Václav Drbala

Dočtete se například:

- Rozhovor s postulátorkou římské fáze beatifikačního řízení.
- Těžké období po roce 1948 – ze života služebníků Božích Václava a Jana.
- Mimořádné vyslyšení po autonehodě – svědectví.

2021/4

Motto:

„Pastýř hledá toho,
kdo je ztracený.
Pokud pastýř neriskuje,
tak nenajde.“

papež František

Nihil obstat:

10/AKP/21, Brno, dne 3. 4. 2021

doc. Josef Beneš, Th.D.

Imprimatur:

Ep/329/20, Brno, dne 25. 3. 2020

Mons. ThLic. Vojtěch Cikrle, biskup brněnský

Redakce

Výkonným redaktorem je Ing. Josef Janoušek. Dalšími redaktory jsou Lukáš Janoušek a další bohoslovci brněnské diecéze.

Redakční radu tvoří ThDr. PhDr. Radek Mezuláník, PhD., Mgr. Jiří Plhoň, Mgr. Jan Růžička, Ph.D. a S. M. Vilma Miluše Venkrbcová, SCB.

Bulletin vychází v součinnosti s úřadem administrátora kanonizačního řízení Mons. Mgr. Karla Orlity, JU.D.

Jazykovou korekturu zajišťuje S. M. Vilma Miluše Venkrbcová, SCB.

Čtenářům

Tam, kde jsou lidé

Každý člověk je povolán pro život ve společenství s lidmi. S lidmi má vytvářet vztahy, být oporou jeden druhému a v tomto společenství posvěcovat sebe a posvěcovat druhé. To vše nás má doprovázet při našem úsilí o to hlavní – o spásu člověka. Je jasné, že tento náš život ve společenství bude mít odlišný charakter u každého z nás, a to v závislosti na povolání, které jsme od Boha přijali. Společenství ale zůstane vždy pevnou součástí každého lidského příběhu. Má-li kněz zdravé vztahy s farníky, přispívá k růstu farního společenství, aniž by tím narušil vztahy uvnitř jednotlivých rodin ve farnosti. Je-li tento kněz svatý, rostou i rodiny ve farnosti k ideálu, který představuje Svatá rodina. Kněz, který je mučedníkem, vlévá do rodin naději v různých těžkostech. A nadějí je Kristus. Nesmíme zapomenout, že mučedníkem není jen ten, kdo prolil krev pro víru v Krista. V širším slova smyslu je mučedníkem každý, kdo podle slov evangelia každý den vezme svůj kříž a následuje Ježíše.

Právě život ve farnosti v roli pastýře je téma, které nás bude provázet v tomto čísle bulletinu Testimonium martyrii. Jan Bula přichází do svého prvního (a zároveň posledního) působiště v Rokytnici nad Rokytnou. Václav Drbola se stává kaplanem ve farnosti Bučovice a poté přichází do Babic na Třebíčsku. Jak tvořili společenství, do nichž byli posláni, nám může být inspirací a povzbuzením. A je velmi příznačné, že se nad tímto tématem můžeme společně zamýšlet právě nyní – v jubilejním roce, který byl vyhlášen ke cti svatého Josefa. Tento mimořádný rok je připomínkou 150. výročí dne, kdy byl svatý Josef vyhlášen patronem katolické církve. Není právě svatý Josef spolu s každým knězem, který za svého života daroval všechno pro spásu lidí, tím, kdo nás má provázet v našem úsilí o pravou radost a víru v našich farnostech, v našich rodinách, zkrátka v každém lidském společenství?

Josef Janoušek

Jan, Václav a Josef

Papež František vyhlásil rok svatého Josefa. Je to patron manželů a rodin, dětí, mládeže a sirotků, panenství, dělníků, řemeslníků, tesařů, vyhnanců, lidí v zoufalých situacích a umírajících. Je také považován za patrona mužů.

V dnešní době se mluví o krizi mužství. Přibývá svobodných matek a neúplných rodin, které žijí bez otce. Někteří kněží odcházejí ze služby, protože je nenaplnuje. Muž už není nutný proto pro to, aby živil rodinu, a tak se někdy zdá, jako by nebyl nutný vůbec. Probíhají diskuze o roli muže a ženy ve společnosti. Stále zjišťujeme, že další úkoly, které tradičně dělali muži, dokážou zastávat i ženy, a to třeba i mnohem lépe. Ženy hrají v naší společnosti čím dál větší roli, a muži jim pozvolna tento prostor přenechávají, přitom ale zůstává na ženách všechno, co se od nich vyžadovalo dříve. Mladí muži vlastně neví, jaká je jejich úloha. Vstupují do světa, kde se od mužů nic neočekává. Přitom ale sami dobře

Socha svatého Josefa v katedrále sv. Josefa v Antigua Guatemala, stát Guatemala.
(zdroj: Unsplash)

vědí, že něco pro společnost, pro sebe a pro svou rodinu dělat mají. Ženy jsou často přetíženy a muži nezakořenění.

I proto chceme ukázat příklad dvou mužů, kteří v minulosti jako muži obstáli. Václav Drbola i Jan Bula dokázali už v mládí rozpoznat svůj úkol a pro něj se doživotně zavázat. I když se báli, nepoddali se nátlaku ze strany režimu a oba přečetli Oběžník katolickému duchovenstvu a věřícímu lidu, za jehož četbu byli kněží postihováni.

Každý byl mužem jinak. Jan Bula přiváděl lidi ke Kristu svojí otevřeností, Václav Drbola zase tichou obětavostí. Nevzdali se, i když to znamenalo snášet fyzickou bolest a utrpení. Bohu, kterého poznali, dali přednost před svým životem. Pevnost v zásadách v nich překonala i možnost pokračovat v péči o druhé.

Muži i ženy dnes opravdu musí znovu hledat, jak se mohou vzájemně obohacovat, a přitom se pouze neutíkat k tomu, co byl kdysi čí úkol. Ale právě příklady dobrých mužů a žen z minulosti nám mohou pomoci najít, v čem musí muži zůstat muži a ženy ženami.

Jan Kříž

Rozhovor

S postulátorem beatifikačního procesu, 1. díl

Řízení ohledně blahořečení služebníků Božích pokračuje nyní šetřením v Římě, což spočívá v prozkoumání všech dokumentů, schválení validity diecézní fáze procesu a vyhotovení positia, tj. souhrnného zpracování výslechů a všech informací o služebnících Božích. Právě zpracování positia má na starost postulátorka římské fáze řízení, kterou je JUDr. Maria Cristina Bresciani. Pro toto číslo bulletinu jsme připravili rozhovor právě s ní.

Paní doktorko Bresciani, vy se ve své profesi zabýváte zpracováváním kauz, které jsou zasílány do Říma na Kongregaci pro blahořečení a sva-tořečení. Z jaké pozice se těmto kauzám věnujete a jak je tomu konkrétně v případě kauzy, která se týká kněží Václava Drboly a Jana Buly?

Jmenuji se Maria Cristina Bresciani a jsem postulátorkou v římské fázi [beatifikační] kauzy kněží Jana Buly a Václava Drboly. Myslím, že pro snazší pochopení práce, kterou v této fázi vykonávám, je vhodné

nejprve představit několik informací o tom, co je obsahem těchto řízení a jak celý proces probíhá.

Ze všeho nejdřív je třeba říci, že postulátor zastává v beatifikačním a kanonizačním procesu zásadní pozici, neboť se stará o celý proces tohoto řízení od jeho samého počátku. Jak se uvádí v instrukci Benedikta XVI. *Sanctorum Mater* z roku 2007, musí být postulátor odborníkem na teologii, kanonické právo a historii a má se orientovat v praxi Kongregace pro blahorečení a svatořečení. V rámci diecézní fáze pracuje na shromažďování informací o životě Božího služebníka, které jsou užitečné pro poznání jeho pověsti svatosti nebo mučednictví, i pro zjištění, jaké povědomí mají lidé o projevech svatosti a o církevním významu dané kauzy.

A čím se liší práce postulátora v římské fázi kanonizačního procesu od postulátora v diecézní fázi?

V římské fázi je specifickým úkolem postulátora připravit *positio*, v němž je kriticky a do hloubky nashromážděn veškerý důkazní materiál, sestávající z různých dokumentů a svědectví, který se týká mučednické smrt Božího služebníka, jeho heroických ctností a toho, jak heroicky obětoval svůj život. Téměř všechny tyto materiály jsou plodem práce vykonané během diecézní fáze řízení. *Positio* se zpracovává za tím účelem, aby mohli teologičtí konzultori i kardinálové a biskupové, kteří jsou členy Kongregace pro blahorečení a svatořečení, dosáhnout morální jistoty o mučednické smrti Božího služebníka, o jeho heroických ctnostech a o tom, že opravdu obětoval svůj život. Postulátor jmenovaný pro římskou fázi řízení musí přebývat v Římě; proto byl tento úkol v římské fázi řízení o Janu Bulovi a Václavu Drbolovi svěřen mně (mám totiž trvalé bydliště v Římě), i když v průběhu diecézní fáze byl postulátorem Mons. Karel Orlita

Kolik stran má *positio* služebníků Božích Václava Drboly a Jana Buly a jaké části obsahuje?

Positio o Božích služebnících Janu Bulovi a Václavu Drbolovi má zhruba 450 stran a sestává z Úvodu, v němž se popisuje, co všechno bylo vykonáno během diecézní fáze tohoto řízení, celá problematika je začleněna do historického a společenského kontextu a vysvětluje se zde význam této kauzy; dále pak z pasáže nazvané *Informatio*, která

JUDr. Maria Cristina Bresciani
s dokumenty k beatifikační kauze.
(zdroj: osobní archiv autorky)

se týká života těchto dvou kněží, důkazu jejich mučednické smrti, jejich duchovního profilu a povědomí o jejich mučednické smrti, jak vyplývá z různých svědectví a dokumentů; následuje sekce *Summarium Testium*, kde jsou uvedena všechna svědectví; v části *Summarium Documentorum* jsou shromážděny veškeré dokumenty týkající se těchto dvou Božích služebníků spolu s přehledem knih, rozhovorů a výstav z posledních let. A konečně je zde *Ikonografická část*, kde jsou shromážděny nejdůležitější fotografie dokumentující život těchto dvou kněží a místa s nimi spojená.

A čemu je při vyhotovení *positio* potřeba věnovat zvláště pozornost?

Mohlo by se říci, že připravit *positio* je podobné jako zpracovat odbornou práci pro získání doktorátu. V první řadě se vyžaduje pozorná četba materiálů, která je užitečná pro pochopení a správné předložení pojednávané látky – v našem případě důkazu mučednictví těchto dvou kněží. Dále je nutné věnovat pozornost nejvýznamnějším aspektům jejich života a smrti, aby tak bylo možné pochopit, že jejich oběť je plodem nenávisti vůči víře (*odium fidei*) ze strany komunistů, kteří byli nepřátelští vůči církvi (a tím pádem i vůči papeži a kněžím) a kteří potlačovali jakoukoli jinou autoritu, jež by chtěla nabízet jiné zásady a hodnoty než oni. K tomu se připojuje ještě jeden důležitý aspekt, kterým je věrnost těchto dvou kněží evangeliu a církvi, a to jak v průběhu jejich života, tak v době, kdy byli uvězněni, a ve chvíli smrti, což je zjevným znamením toho, že tito kněží prožívali neustále heroickým způsobem i evangelijní ctnosti.

V úvodu jste zmínila, že postulátor má být odborníkem na teologii, kanonické právo a historii. Kde jste toto potřebné vzdělání získala?

Vzdělání, které jsem získala, odpovídá oblastem požadovaným Kongregací pro blahořečení a svatořečení. Zejména mohu uvést doktorát z obojího práva, který jsem získala na Papežské lateránské univerzitě, magisterský titul z vědeckého studia o manželství a rodině na Papežském teologickém institutu Jana Pavla II., diplom z kanonicko-správní praxe *super matrimonio rato et non consummato* při Kongregaci pro bohoslužbu a svátosti, a konečně diplom z kanonické správní praxe při Kongregaci pro klérus

Vedle postulátora pracují nyní ještě jiné osoby na kanonizaci v římské fázi řízení? Co mají za úkol tyto osoby a jak se jmenují v procesu Václava Drboly a Jany Buly?

Během římské fáze je jmenován relátor, jehož úkolem je – jak už v roce 1983 uvedl papež sv. Jan Pavel II. v apoštolské konstituci *Divinus perfectionis Magister* – důkladně prostudovat kauzy, jež jsou mu svěřeny řádným shromážděním této kongregace, s pomocí postulátora nebo nějakého externího spolupracovníka zpracovat *positio*, které pak bude předloženo k vyhodnocení konzultorům i kardinálům a biskupům, kteří jsou členy této kongregace, dále pak písemně vypracovat upřesnění týkající se různých otázek historického a/nebo teologického rázu, pokud to konzultori nebo kardinálové a biskupové, členové kongregace, vyžadují, a konečně účastnit se jako odborník případného zasedání konzultorů v oblasti historie i zvláštního zasedání teologických konzultorů. V kauze kněží Jana Buly a Václava Drboly je tímto relátorem P. Szczepan Praškiewicz, OCD. Administrátorem kauzy je pak Mons. Karel Orlita, JU.D., který byl v průběhu diecézní fáze tohoto řízení postulátorem.

Pokračování v příštím čísle.

Rozhovor zpracoval Josef Janoušek

Uzdravení po dopravní nehodě

Svědectví

Pan Pavel Holešinský nám v listopadu roku 2012 napsal svědectví, které je opravdu pozoruhodné. Popisuje v něm, jak byl uzdraven jeho příbuzný poté, co měl dopravní nehodu na motocyklu.

Velmi rád a s vděčností Nebeskému Otci za obdržení milosti vkládám následující svědectví. V létě 2012 prodělal manžel mé sestřenice velmi vážnou dopravní nehodu na motorce. Po leteckém převozu do nemocnice lékaři dávali jen desetiprocentní možnost přežití. Protože šlo nejen o příbuzného, ale také tátu pěti dětí, ihned jsem rozeslal prosbu o modlitbu svým nejbližším, kde jsem je vyzval k modlitbě k otci Bulovi s prosbou o zázrak. Text SMS zprávy zněl: „Moc prosíme o modlitbu za velmi vážně zraněného (K.P.), který se dnes vyboural a je v Bohunicích na ARU. Naše diecéze čeká na zázrak, aby mohl být blahořečený mladý kněz P. Bula, kterého zavraždili komunisté. Modlete se teď hned o zázrak!!! Lékaři nyní už víc dělat nemohou. Je to velmi vážné!!!!“ (U Jana Buly, stejně jako u Václava Drbolou, není při beatifikačním řízení vyžadován zázrak, protože patří mezi mučedníky. Pozn. redakce.)

Když se po několika týdnech postavil na nohy a následně byl propuštěn do domácího léčení, označili to lékaři za zázrak. Jen po dobu jeho kómatu byli do nemocnice přivezeni další tři pacienti s podobnými zraněními a ani jeden nepřežil. Následně, aniž bych se vyptával, tak mi tři moji příbuzní sdělili, že se ihned po obdržení SMS zprávy modlili k P. Bulovi. Bohu díky!

Pavel Holešinský

Na webových stránkách www.kanonizace.biskupstvi.cz jsou v části s názvem „Napište nám“ zveřejněna i další svědectví, která nám napsali čtenáři nebo návštěvníci našich stránek. Pokud jste i vy zažili něco v souvislosti s kněžími Václavem Drbolou nebo Janem Bulou, můžete nám to sdělit v uvedené části webových stránek přes formulář.

Václav Drbola

Odpověď na další výzvy

Služba, ke které jsme povoláni, přináší mnoho radosti a pokoje. Zároveň každý z nás pocítuje i těžkosti a námahu, a to každý den. Ježíš Kristus neslibuje lehkou cestu pro toho, kdo ho následuje. Ale paradoxně nemluví ani o zármutku, zatrpklosti a rezignaci. Jak tedy následovat Krista nesoucího kříž a zároveň si uchovat pokoj a křesťanskou radost a nadšení? V Janově evangeliu říká náš Pán: „Kdo mě miluje, bude zachovávat mé slovo a můj Otec ho bude milovat a přijdeme k němu a učiníme si u něho příbytek.“ (Jan 14,23) Je to tedy naše láska k němu, která má moc nad všemi těžkostmi, se kterými se musíme vypořádat. Jaké těžkosti a zároveň radosti prožíval Václav Drbola v dalším působišti?

Základní životní data

- Od jara roku 1943 začal působit v Bučovicích.
- V únoru 1948 došlo ke komunistickému státnímu převratu.
- V červnu 1949 přečetl zakázaný Oběžník katolickému duchovenstvu a věřícímu lidu.
- V únoru 1950 byl přeložen do Babic.

Kaplanem v Bučovicích

Na jaře roku 1943, tedy ještě za války, byl Václav přeložen do farnosti Bučovice, kde působilo více duchovních. Měl nahradit Josefa Němce, kterého zřejmě na nějaké udání kvůli kázání odvezlo gestapo. Je jasné, že to byla doba, kdy kněží měli vlévat lidem naději. Nebylo to ovšem jednoduché. Bylo potřeba rozmyslet každé slovo a způsoby projevu.

Od nového kaplana Václava se očekávala především práce s mládeží a dětmi a výuka náboženství v přifařených vesnicích. Navíc se po skončení války zapojoval do činnosti Orla a s farníky se setkával také v Katolickém domě, v němž se soustřeďovala činnost Spolku katolických tovaryšů. V rámci toho například připravoval dětská divadelní představení a měl na starosti organizaci hodů. Byl ve farnosti považován za obětavého a nadšeného organizátora řady aktivit, na druhé straně jej lidé vnímali, jako skromného a dosti tichého člověka. Existuje

krásné svědectví, které poukazuje na jeho pokoru. Když zorganizoval nějakou akci, vše potřebné zařídil, ale při samotném průběhu se stáhl do ústraní. Nechtěl na sebe poukazovat. O jeho aktivitě a dobře provedené práci svědčí i vystoupení žactva orelské jednoty hned po válce, které se setkalo s nebývalým ohlasem. Autorem předlohy pohádky byl autor Broučků, evangelický farář Jan Karafiát. Václavův synovec Josef Holacký ze Staroviček vzpomínal,

Budova fary v Bučovicích.
(zdroj: soukromý archiv Jana Růžičky)

Václav Drbola při pobožnosti u sochy sv. Jana Nepomuckého ve Vicemilicích v bučovické farnosti.
(zdroj: soukromý archiv Jaroslavy Fialové)

že jeho strýc dokázal nadchnout a přitáhnout k sobě mládež i dospělé. Domnívá se, že příčinou jeho pozdějšího přeložení do Babic byla právě jeho aktivita v Bučovicích, která se tehdejšímu režimu nelíbila.

V časopise Orel, který vyšel 31. května 1947 se objevila zpráva, ve které autor zmiňoval právě toto představení: „Úspěch žactva jednoty v Bučovicích byl takový, že hru museli opakovat čtyřikrát. My zde děkujeme z plna srdce za to vše především bratru režisérovi, jímž byl obětavý vzdělavatel a starosta jednoty páter Václav, jehož veliké námaze a péči podařilo se dosáhnouti takové výše hry.“ Bučovický Orel byl tak nečekaně dáván za příklad ostatním. Na Václava vzpomínali farníci také jako na skromného a štědrého kněze.

Mnoho rozdal, a když dostal nějakou výslužku, tak ji dal dětem. Jednou mu někdo donesl na faru králíka, na což se vážně zeptal, jestli si ho má vzít celého. Jindy zase sehnal v rámci pomoci UNRRA (Správa Spojených národů pro pomoc a obnovu) vojenské oblečení a rozdal lidem.

Po únoru 1948

Náročná doba přišla po únorovém převratu roku 1948. Mladý kaplan byl pro své působení ve veřejné sféře pokládán zdejšími komunisty za nepohodlného a místní akční výbor Národní fronty navrhoval jeho pokárání. Popisoval ho, jako muže s pošramocenou pověstí z doby předúnorové, ale také jako člověka, který svých kázání nikdy nezneužil. Schvaluje prý hospodářskou politiku země, ale „bojí se budoucího osudu církve ve státě, který se bude rozvíjet podle marxistických zásad“.

Známa je také jedna událost, při které moudře poradil Tondovi Hanákovi, studentovi práv, který byl kvůli novým poměrům vyhozen ze školy. Cítil to jako velkou křivdu a v rozhořčení napsal úvahu *Mene tekel fares* o podvodném jednání komunistické strany. Tuto úvahu chtěl rozšiřovat. Nejprve ji však dal přečíst otci Václavovi, protože byl zvědavý na jeho názor. Ten mu odpověděl, že obsah je sice správný, ale v dnešní situaci je potřeba uvažovat, jestli by jeho šíření přineslo správný efekt. A že by to mohlo být pro mnoho lidí nebezpečné. Bývalý student uznal tento názor a dopis zničil. Jiné svědectví vypráví o situaci, kdy kaplan vedl průvod poutníků a nesl kříž. To se nelíbilo místním komunistům a řekli mu, aby nesl prapor. To odmítl a bylo na něj podané trestní oznámení. Nám toto svědectví může být povzbuzením – nebát se nést kříž, který nesl náš Pán.

První svaté přijímání v Bučovicích v roce 1945.
(zdroj: soukromý archiv Jaroslavy Fialové)

Divadelní představení Broučků podle předlohy Jana Karafiáta.
(zdroj: soukromý archiv Jaroslavy Fialové)

Vzhledem k tomu, že bylo komunistickým režimem zastaveno vydávání katolických periodik a povolení k tisku diecézních věstníků *Acta curiae*, nezbývalo biskupům mnoho prostředků ke komunikaci s věřícími. Snad jedinou možností zůstalo zasílání pastýřských listů a oběžníků. Jejich zveřejnění v kostele však mohlo přinést rizika tvrdého postihu. V červnu 1949 byl vydán biskupský Oběžník katolickému duchovenstvu a věřícímu lidu. Tento list krátce, ale přesvědčivě předkládal věřícím dosavadní proticírkevní opatření vlády. Václav nepodleh nátlaku a patřil k menšině kněží, kteří Oběžník v kostele přečetli. Nebyl mu však udělen trest, jak tomu bylo u Jana Buly, který k němu dodal ještě svůj komentář. Po tom všem byl Václav Drbola v únoru 1950 přeložen do Babic. Ještě netušil, že to bude osudové místo.

S laskavým svolením převzato z knih:

MIKULÁŠEK, Jiří. *Vejdí do radosti: pohledy do života kněze-mučedníka Václava Drboly*. Brno: Biskupství brněnské, 2012. ISBN 978-80-260-2702-7.

NAVARA, Luděk – KASÁČEK, Miroslav. *A přece budu blízko: život a mučednická smrt kněží Jana Buly a Václava Drboly od Babic*. Brno: Host – vydavatelství, 2016. ISBN 978-80-7491-772-1.

RŮŽIČKA, Jan – SLÍVOVÁ, Petra. *Jan Bula (1920–1952); Václav Drbola (1912–1951)*. Brno: Biskupství brněnské, 2016. ISBN 978-80-270-1153-7.

Jan Bula

První působíště

Ježíš řekl svým učedníkům: „Kdo miluje otce nebo matku víc nežli mne, není mne hoden; kdo miluje syna nebo dceru víc nežli mne, není mne hoden.“ (Mt 10,37–38). Dát Krista na první místo v životě je zárukou pevnosti našich každodenních kroků v našem povolání. Jaká svědectví o prvním kněžském působení Jana Buly bychom dnes četli, kdyby mu tehdy nedal první místo? Věděli bychom vůbec, že nějaký kněz s tímto jménem žil? To, že byl později schopen dojít s Boží pomocí až k popravišti, aniž by couvl nazpět, je dokladem jeho růstu. A ten se uskutečňoval také v Rokytnici, kde se plněním povinností snažil připodobnit Ježíši, který se také živil prací, kázáním a péčí o duše.

Základní životní data

- K 1. srpnu 1945 byl ustanoven kooperátorem v Rokytnici nad Rokytnou.
- V červnu 1949 přečetl Oběžník katolickému duchovenstvu a věřícímu lidu. O týden později přečetl Hlas biskupů a ordinářů věřícím v hodině velké zkoušky.
- V srpnu 1945 byl ustanoven kooperátorem v Rokytnici nad Rokytnou (ze státního hlediska až od 1. října 1945).
- K 22. červenci 1949 byl ustanoven administrátorem farnosti Rokytnice nad Rokytnou.

Kooperátor v Rokytnici nad Rokytnou

Než bylo Janu Bulovi oznámeno, kam bude poslán, aby vykonával kněžskou službu, doufala jeho maminka, že to bude do Němčiček u Břeclavi. Odtud totiž pocházela. Nakonec byl ale ustanoven k 1. srpnu 1945 jako kooperátor v Rokytnici nad Rokytnou, což bylo podstatně blíže Lukovu. Zpočátku bylo toto ustanovení pouze z církevního stanoviska. Před státem byl do konce září 1945 kooperátorem v Horním Újezdě, kam však nenastoupil. V Rokytnici byl pomocný kněz nutný, protože zdejší nemocný farář Stanislav Lakomý žádal o dlouhodobou zdravotní dovolenou.

Jan Bula s dětmi.
(zdroj: rodinný archiv)

Kostel v Rokytnici je zasvěcen sv. Janu Křtiteli. Tento patron Jana Bulu provází již od narození. Narodil se na jeho svátek a kostel v Lukově je tomuto světcovi také zasvěcen. V nové farnosti plnil Jan Bula svědomitě běžné kněžské povinnosti, jak to také vyplývá z vizitační zprávy třebíčského děkanství. Pěkné svědectví o tom podává Marie Krátká z Rokytnice, když v roce 1946 připravovala svatbu. Ve svých jednadvaceti letech šla na faru vyřizovat ohlášky. Ale tehdy se zrovna opozdila, protože pomáhala na poli, a farář Lakomý spěchal pryč. „Chodil hrát karty do hostince a už odcházel. Stáli jsme na chodbě, napravo byla kaplanka a otec Bula vyšel ven a řekl: „Pojďte dál, já už jsem na to zvyklý.”

Usmíval se. Napsal nám ty ohlášky a bylo to bez řečí. Ochotný, prima chlap. Nalil nám do pohárku slivovice.“ Bula měl na starost bohoslužby, udílení svátostí, vyučování náboženství. Kromě výuky v Rokytnici vyučoval také v přifařených obcích. Kromě toho se dále vzdělával. Jako každý novokněz musel splnit tzv. trienální zkoušky. V nich se ověřila jeho znalost exegeze, dogmatiky, morální teologie, rétoriky a kanonického práva. Součástí jeho duchovní správy bylo také jeho zapojení do veřejného života v obci. To obnášelo mj. návštěvy místní tělocvičny Orla. Zde pomáhal při akcích, které tato křesťanská sportovní organizace

Jan Bula s kuchařkami na svatbě.
(zdroj: rodinný archiv)

Orlíci a Jan Bula. Příprava dřeva na táborák.
(zdroj: rodinný archiv)

pořádala. Ať už se jednalo o dožínky nebo představení ochotnického divadla. Je dochováno svědectví paní Věry Šplíchalové z Lukova, která vzpomínala, že když byly v Rokytnici dožínky, Bula je tam pozval. „Jeli jsme v krojích do Okříšek, potom jsme šli pěšky. Bylo to od něj pěkné,“ popsala. I v době, kdy už byl knězem, se ke svým známým choval jako k dobrým kamarádům. „Normálně všem říkal křestními jmény, nikdy se nerozčílil, nenadával nám. Všechno v klidu,“ řekla Šplíchalová. Popsala, že do Lukova z Rokytnice pravidelně chodil, pokud mu to dovolil čas. Navštěvoval především svou lukovskou maminku. „Chodíval pěšky, je to dost daleko, ale on si krátil cestu nějak přes horu, nevím přesně, kudy chodil.“

Jak na Jana Bulu vzpomínal tehdy jedenáctiletý František Hlouch přímo z Rokytnice, se můžeme dočíst v knize „A přece budu blízko“, kde se uvádí: „Můj první dojem z příchodu Jana Buly do Rokytnice byl: On je tak mladý! Rozuměli jsme mu a on rozuměl nám. Mládež vůbec ho měla ráda, samozřejmě i dospělí. Jen komunisté ne – on natahoval lidi do kostela. Návštěvnost v Rokytnici byla velká vždy, byli tady dobří kněží. Ale Jan Bula dokázal přitáhnout ty mladé. Měl nádherná kázání, uměl to s lidmi. Chodili i z okolí.“ A skutečně měl tento mladý kněz zvláštní cit pro práci s mladými. Když sestra Jana Buly paní Marie Krotká

vzpomínala na jeho první působiště, uvedla, že kromě zmíněných činností se věnoval také zemědělské práci a včelaření. A pokud mu to čas umožnil, vyrážel do krajiny a maloval. Právě z obrazů, které vytvořil, uspořádal ve škole v Rokytnici výstavku. Ty si potom farníci mohli zakoupit.

Po únoru 1948

V době, kdy pracoval kněz Jan v duchovní správě, se česká společnost přiklonila politicky doleva. V té době byl Jan Bula členem Československé strany lidové, jak bylo u tehdejších kněží časté. Kromě toho byl také členem Místního národního výboru v Rokytnici a působil tedy v obecní samosprávě. Po únoru v roce 1948 však došlo k likvidaci spolků a církevního školství. Také byl omezen a později zastaven katolický tisk. Měla následovat přímá perzekuce duchovních. To vše mělo vést k vytvoření „národní církve“. V těchto časech, kdy události nabývaly dramatický charakter se Jan Bula řídil tím, co v evangeliu říká Ježíš: „Kdo položí ruku na pluh a ohlíží se zpět, není způsobilý pro království Boží.“ (Lk 9,62). V běhu společenských změn se neohlíží, nespekuluje, ale dál si plní své kněžské povinnosti. Nechoval k lidem nenávisť, i když měli jiné přesvědčení než on. Dokládá to jeho žádost o přezkoumání rozsudku, který mu byl vyměřen za to, že přečetl Oběžník katolickému duchovenstvu a věřícímu lidu. V něm uvedl: „...vzájemný přátelský styk s lidem bez rozdílu příslušnosti udržuji dál...“ Nadále pomáhal s administrativou na MNV v Rokytnici jako člen zemědělské komise. Pro svou povahu byl oblíben nejen věřícími, ale kupodivu i mnohými komunisty. Jeho chování v tehdejší těžké situaci nám může být povzbuzením i pro náš život. Vždyť nás k tomu i vybízí svatý Pavel, když píše v listě Římanům: „Bůh naděje necht' vás naplní veškerou radostí a pokojem ve víře.“ (Řím 15,13).

Zpracoval Josef Janoušek

S laskavým svolením převzato z knih:

NAVARA, Luděk – KASÁČEK, Miroslav. *A přece budu blízko: život a mučednická smrt kněží Jana Buly a Václava Drboly od Babic*. Brno: Host – vydavatelství, 2016. ISBN 978-80-7491-772-1.

RŮŽIČKA, Jan. *Život Jana Buly*. In: *Sborník 2010*.

Farnost jako místo pro růst ke svatosti

Zamyšlení

Farnost je místo, ve kterém se odehrává život každého křesťana, který se hlásí k církvi a chce v ní dorůstat ke svatosti. Vnímáme farní společenství jako Bohem chtěné prostředí, ve kterém má každý z nás dorůst k tomuto ideálu? Kněží Jan a Václav se rozhodli napnout své síly k tomu, aby se farnosti jim svěřené tímto místem stali.

Zeptali jsme se proto dvou osob na jejich názor, zda je farnost místem, ve kterém lze růst ke svatosti. Prvním je kněz brněnské diecéze Pavel Kafka, který působil sedm let jako děkan v Hustopečích u Brna. Do tohoto děkanství patří také Starovičky – rodiště Václava Drboly. Navíc přímo v Hustopečích Václav studoval gymnázium. Druhou osobou je maminka čtyř dětí Alena Žáková z Moravských Budějovic. Je ředitelkou mateřské školy Jana Buly – Jabula. Ve spolupráci s orelskou jednotou z Moravských Budějovic pořádají pěší poutě k uctění památky Jana Buly a Václava Drboly.

R. D. Pavel Kafka

Obvykle každé zamyšlení začíná vymezením pojmů, o kterých se bude společně přemýšlet. V našem případě je to farnost a svatost. Bylo by velmi lákavé použít již vybroušené vymezení a definice pro farnost a svatost tak, jak je najdeme v církevních dokumentech nebo traktátech teologů. Avšak v tomto případě bych vycházel z definic, které vznikly zcela spontánně na posledním diecézním setkání mládeže brněnské diecéze, kde jsem vedl skupinku, která se jmenovala Farnost za milión. Hned v úvodu měl každý z účastníků říct, co se mu vybaví, když se řekne farnost. A asi nejvýstižnější popis farnosti, který padl, byl, že farnost je jako květináč. Celé přirovnání vycházelo z toho, že do každého z nás bylo zaseto semeno víry (viz podobenství o rozsévání). Aby mohlo toto semeno růst, musí mít kolem sebe hlínu. Základní bal okolo nás tvoří často rodina a nejbližší přátelé. Avšak pro trvalý růst musíme být zasazeni v „květináči“ církve, který má podobu konkrétní farnosti. Pokud nejsme zasazeni do společenství víry – do „květináče“ farnosti – snadno se nám může stát, že začneme usychat, nebo budeme jen žít, protože nebudeme mít odkud brát živiny. Úkolem farnosti je vytvořit pro každého věřícího zázemí víry, kde může růst a odkud čerpá vše

potřebné pro svůj životní růst a rozvoj, tedy pro růst ke svatosti. Pro další množinu slov definujících farnost by se dal najít společný jmenovatel s názvem domov. To úzce souvisí s potřebou někam či někomu patřit, být přijímán, mít pocit bezpečí a jistoty.

Do třetice bych ještě zmínil slovo nabíječka nebo dok, kterým se mladí lidé také snažili postihnout podstatu farnosti. Opět je to místo, kde mohu načerpat energii, místo, kde je usnadněné připojení k Bohu.

Poté co se mladí pokusili vyjádřit, co pro ně farnost je, nebo lépe co by pro ně farnost měla být, jsme se pokusili změřit, jaký je rozdíl mezi jejich očekáváním či ideou farnosti a realitou. Na stupnici od 1 do 10 měli označit číslo, které nejlépe vystihuje stav farnosti, ze které přijeli. Číslo 1 znamená, farnost vůbec neplní mé očekávání (není pro mě „květináč“, „domov“, „nabíječka“) a číslo 10 zcela plní mé očekávání. Většina uvedla číslo nižší než 4. Velkou roli v tomto hodnocení hrála i postava kněze, který farnost spravuje. Zajímavější než samotné hodnocení byly návrhy, které by pomohly posunout situaci ve farnosti aspoň o kousek (např. z čísla 3 na číslo 4) a především ochota přispět k tomu, aby farnost plnila svoje poslání.

Když setkání skončilo a balil jsem si dataprojektor a jiné pomůcky, stále ve mě rezonovala touha mladých lidí, aby jejich farnosti pro ně byly zázemím víry, i smutek z toho, že tomu tak často není. Znovu jsem si uvědomil, jak důležité je stále se vracet a naplňovat poslání, které farnost má, a které od ní lidé oprávněně očekávají. Stejně tak, jak je klíčová role faráře, jenž farnost vede. Prosme o to, aby naše farnosti a ti kdo je vedou, nebyli překážkou, ale pomocí druhým na cestě ke svatosti.

Alena Žáková

Dle mého názoru je farnost i v současné době místem, kde lze růst ke svatosti. Jak řekl Ježíš – kde se schází dva v mém jménu,

„Farnost je pro křesťanskou rodinu eucharistickým společenstvím a srdcem liturgického života; je to výsadní místo katecheze dětí i rodičů.“ (KKC č. 2226)
(zdroj: Unsplash)

já sem uprostřed nich. Člověk potřebuje žít společenským životem, nelze žít izolovaně od společnosti, lidí a farnosti. Vytvářením vztahů, spoluprací a vzájemným sdílením lze dosáhnout společného růstu a rozvoje farnosti, ale i svého vlastního. Jan Bula, dle dochovaných spisů, byl mezi lidmi rád, utvářel s druhými vztahy a snažil se „být s lidmi“ v každodenních starostech i radostech. Mnozí si myslí, že doba Jana Buly a ta dnešní nemají mnoho společného. Já to vnímám právě naopak. Dříve lidé potřebovali farnost a kněze stejně aktuálně, jak je tomu nyní. „Duchovní hlad“ je možná daleko větší než v dřívějších dobách, kdy komunikace s knězem byla samozřejmostí. Je stále potřeba kněží, kteří jako P. Bula budou otevření vůči společnosti, vnímají k potřebám obce, laskaví a milosrdní k lidem. Často kolem sebe pozorujeme spěch, nestálost a „zrychlenost“. Jan Bula byl svým vystupováním klidný a pokorný. Z jeho fotografií a písemností tryská radost, velká dobrota a důvěra v Boží milosrdenství. Tu potřebujeme stále „nasávat a též dobíjet“ u našich kněží. Naděje a důvěra, se kterou žil, je obrovská. Vnímám ji jako důležitou pro každého člověka, každý potřebuje stále dokola čerpat z Božího milosrdenství a Otcovy náruče; a kde jinde než v kostele – skrze ruce a slova kněze. Kněží dnešní doby, musí být stejně jako v minulých dobách, muži pevní ve víře, vytrvalí v naději a dokonalí v lásce. Pokud svoje kněžství žijí opravdově a radostně, ostatní to poznají a věří jim. Vydat se na cestu víry musíme každý sám ve svém nitru, svým rozhodnutím. Kněz je ten, který doprovází a stále znova vlévá do srdce člověka pokoj a radost. Každá doba je nějakým způsobem náročná: nelze se vymlouvat na to, že žijí na špatném místě nebo ve špatné době. Všichni můžeme žít a směřovat ke svatosti. Jen často se rádi „šetříme“ a dáváme přednost svému pohodlí a omlouváme svoji lenost. Jde o rozhodnutí každého z nás v každodenních maličkostech. Kněz je nenahraditelný – včera, dnes i zítra. Svědomí i hřích nás provázejí po celý život. „Hlad“ po duchovním slovu je proto aktuální v každé době. Člověk si nepomůže sám. Kněz je často nejen „první a poslední autorita“ v životě člověka. Je mnohdy vzor, přítel na cestě, otec, učitel, jediný kamarád, hrdina... Potřeba kněze, kněze směřujícího k dokonalosti a pevně zakotveného v Bohu je stále aktuální. Modleme se proto za kněze, ať jsou tak vytrvalí a opravdoví jako byli Jan Bula, Václav Drbola, František Pařil, Bohuslav Burian, Josef Toufar a další. A děkujeme za ně, děkujeme za jejich přímlyvy a pomoc. Přeji nám, dle slov Mons. Mikuláška, „ať se sejdem v nebi“.

Nečekaný objev po 58 letech

Nové svědectví

V roce 2008 byl objeven spis, který v beatifikačním procesu Václava Drboly hraje výraznou roli. Byl napsán v roce 1950 samotným knězem Václavem, tedy v době, kdy působil ještě v Bučovicích. Krátce po napsání byl přeložen do nové farnosti – do Babic. Tento spis nese název „Historie událostí Spolku katolických tovaryšů v Bučovicích od únorových událostí roku 1948“. Popisuje, jak po únoru 1948 Václav usilovně a marne bojoval za zachování bučovického spolku. Je velice zajímavé, jak se podařilo tento dokument uchovat po celou dobu komunismu, aniž by byl zničen. Můžeme v tom vidět dílo Boží prozřetelnosti. Jeho nalezení totiž přispělo k tomu, že byl zahájen proces beatifikace také u Václava Drboly. Spis totiž přinesl nové informace o životě tohoto kněze i o jeho postoji k novým politicko-společenským změnám. Jeho beatifikační proces byl poté připojen k procesu, který již probíhal a jež se týkal kněze Jana Buly. To byl už rok 2011. Nejprve se zmiňme o historii bučovického spolku předtím, než v jeho čele stanul kaplan Václav Drbola.

Spolek katolických tovaryšů

V roce 1890 byl v Bučovicích založen Spolek katolických tovaryšů, který byl jedním z mnoha spolků, který se snažil řešit sociální otázku málo majetných řemeslníků podle modelu, který v 19. století vytvořil kněz Adolph Kolping. Připomeňme, že v této záležitosti je po něm podobně výraznou postavou svatý Don Bosco. Předseda bučovického spolku podal v roce 1912 žádost o stavební povolení pro stavbu nového domu. Ten byl o rok později skutečně postaven pro činnost této organizace. Ten je dnes běžně označován jako Katolický dům. Spolek nevybudoval internát pro tovaryše anebo neorganizoval večerní vzdělávání mladých řemeslníků (jak původně zamýšlel Kolping), ale stal se centrem života katolíků této lokality. Tak tomu bylo u mnoha tovaryšských spolků v českých zemích. Ten bučovický mohl v novém domě opět zahájit naplno svoji činnost. Patřila k ní opět častá divadelní představení a se vznikem orelské jednoty došlo k úzké spolupráci i s touto křesťanskou sportovní organizací. Pro dokreslení významu této organizace a tedy i důvodu, proč Václav Drbola tolik dbal o jeho zachování, je dobré uvést, že činnost spolku ovlivnila výrazným způsobem život mnoha

jedinců i celého města. A jeho úspěšnost byla do značné míry závislá právě na kněžských osobnostech, které stáli v jeho čele. Před zmíněným Václavem Drbolou to byl např. kaplan Šebestián Páral, který založení spolku inicioval.

Likvidace spolků

Po únoru 1948 však začalo docházet k likvidaci spolků a církevního školství. Kněz Václav se tomu snažil zabránit právní cestou. Vedl rozsáhlou korespondenci s příslušnými úřady, v níž podával odvolání a stížnosti proti výnosům směřujícím k zastavení činnosti spolku. Nalezený dokument popisující uvedené události má jednatřicet stran. Byl napsán jako poselství budoucím generacím, jež budou žít opět v zemi s demokratickým zřízením. Spis však Václav nedopsal. V této podobě jej totiž nechal schovat u jedné členky Orla v Bučovicích. Proč to udělal, nevíme. Možná se domníval, že do Babic odchází pouze dočasně a opět se vrátí. Nasvědčovala by tomu korespondence, kterou po svém odchodu vedl s bučovickým varhaníkem. V ní se právě zmiňuje o přechodném pobytu v Babicích. Tuto hypotézu však nelze z dosud známých nalezených dokumentů spolehlivě doložit. Zmíněná členka Orla potom celý spis schovala ve svém domě do garnýžové tyče. Celý život zůstala svobodná a bez dětí, takže po její smrti dům zdědil její příbuzný, který dům prodal. Noví majitelé následně při rekonstrukci domu našli právě tento spis, o kterém se vůbec nevědělo. Po tomto nálezu jej donesli představitelům Katolického domu, který byl po roce 1989 nástupcem spolku tovaryšů. O této věci se dozvěděl i tehdejší bučovický farář Maximilián Vladimír Filo, který v té době působil také jako místopředseda Diecézního církevního soudu v Brně. A právě na církevním soudu probíhalo šetření v rámci diecézní fáze beatifikačního řízení kněze Jana Buly.

Obsah spisu

A co přesně je obsahem dopisu? Začíná slovy: „Zasedám po zralé úvaze dne 14. 2. 1950 ve své kaplance večer o 9. hodině u stolu ve svátek sv. Valentina, abych budoucím zachoval běh událostí počínaje únorovým převratem roku 1948. Ve vztahu ke spolkovému domu – únor 1948 stává se mezníkem v historii pro mnohé organizace – i spolkový dům v Bučovicích má být později krutě zasažen. Správa věcí dostává se tímto únorovým pučem do rukou jedné politické strany – komunistů.“

Dále přesně popisuje podstatu převratu: „Tito po dávno učiněné přípravě berou úplnou moc věcí státních do svých rukou. Jsou okamžitě zřizovány nové národní výbory složené povětšinou z příslušníků KSČ. Vedle těchto nových národních výborů jsou okamžitě při nich ustanovovány akční výbory, které převzaly na sebe exekutivu veškerých událostí.“

Únorový puč přinesl konec celé jedné velké organizace – Orla. Ten je rozpuštěn a jeho majetek má být předán do Sokola. Bučovický spolek se však Václav snažil zachránit a hledal právní cesty, jak to udělat, ale komunisté na něj vyvíjeli nátlak. Například ho žádali, aby se na schůzi zasadil o to, aby všichni hlasovali za jednotnou kandidátku Národní fronty. Odpověděl takto: „Sděluji akčnímu výboru, že [...] jsem nikdy nevedl politických hovorů, a že nejsem tudíž povolán k tomu, abych promlouval o jednotné kandidátce, ale že žádám akční výbor, aby za tím účelem poslal osobu daleko povolanější, než jsem já...“

Ještě předtím se ho ovšem pokusil zastrašit akční výbor. Navrhoval, aby byl dne 13. dubna 1948 spolu s řadou dalších občanů veřejně pokárán.

Po složitých peripetiích uhájil alespoň zachování divadelního spolku. Na den 24. října secvičil s dětmi pohádku s názvem Mlynářovic Maruška. Vše bylo připraveno a o divadlo byl velký zájem. Celé představení ale bylo najednou zakázané, a to zase na příkaz místního akčního výboru. Kaplan ovšem dal najevo, co si tom myslí, a nechal vyvěsit plakát s textem, že hra se nedovoluje hrát, což prý způsobilo v Bučovicích rozruch. K tomu napsal: „Celé město bylo plným právem pobouřeno nad tímto surovým zásahem. [...] Získali jsme snad daleko víc, než kdybychom divadlo hráli. Všechny sympatie veřejnosti jsou úplně na naší straně.“

Dne 10. prosince se však osud spolku zpečetil, činnost byla zcela ukončena. Václav se snažil bránit soudně, ale marně. Nakonec se ukázalo, že nešlo jen o spolek, ale také o samotný Katolický dům. Ten si zabral národní výbor a komunistický svaz mládeže. Po tom všem byl Václav Drbola v únoru 1950 přeložen do Babic. Ještě netušil, že to bude osudové místo.

Zpracovali Lukáš a Josef Janouškovi

Zdroje:

MAREK, Pavel. *Jednoty katolických tovaryšů*. Příspěvek k historii formování českého křesťansko-sociálního hnutí, in: *Historica Olomucensia* 40, 2011, s. 109–124. Citováno podle: *Historie. Společnost katolického domu v Bučovicích* [online]. [cit. 2021-03-18]. Dostupné z: <http://www.skdbucovice.cz/index.php?page=historie>

RŮŽIČKA, Jan – SLÍVOVÁ, Petra. *Jan Bula (1920–1952); Václav Drbola (1912–1951)*. Brno: Biskupství brněnské, 2016. ISBN 978-80-270-1153-7.

Státní okresní archiv Vyškov se sídlem ve Slavkově u Brna, fond Archiv města Bučovice, kart. 68, inv. č. 715, Spolek katolických tovaryšů 1891–1935. Citováno podle: *Historie. Společnost katolického domu v Bučovicích* [online]. [cit. 2021-03-18]. Dostupné z: <http://www.skdbucovice.cz/index.php?page=historie>

Z farnosti Jana Buly

Svědectví

Paní Zdeňka je maminkou 3 dětí. Má 35 let a spolu se svým manželem bydlí v Rokytnici nad Rokytnou, kde jako kaplan a administrátor působil také Jan Bula. Pro toto číslo bulletinu se v předkládaném svědectví zamýšlí nad tématy, která jsou pro ni zvláště silná: vlastní povolání, farnost, Jan Bula.

Milí čtenáři,

při zamyšlení se nad životem o. Jana Buly si znovu uvědomuji, že i já patřím do jeho příbuzenstva, i když už dost vzdáleného. Zároveň působil ve farnosti, do které jsem se narodila a žiji v ní dosud. Změnilo se jen to, že jsem se vdala, s manželem postavila dům, v kterém se snažíme vychovávat naše děti a vést je k Bohu. Už i to je malý zázrak. Letos oslavíme patnáct let manželství. Jeden druhému jsme se před Bohem odevzdali ve velmi mladém věku. Mně bylo dvacet, manželovi dvacet čtyři let. V té době jsme neměli našetřené žádné peníze. Manžel začal pracovat, já dodělávala školu a stavěli jsme za pomoci rodiny. Bylo to hodně námahy i odříkání. Od některých lidí jsme slyšeli, že jsme blázní, brát se v tak mladém věku a ještě stavět. Máme si užívat, dokud jsme

mladí. Přes všechny překážky jsme se po šesti letech bydlení u rodičů přestěhovali s dvouměsíčním synem do našeho holého domu na kopci.

Otce Jana Bulu jsem osobně neznala. Slyšela jsem jen vyprávění od svých prarodičů. Četla jsem o něm knihu, prohlížela fotografie. Líbí se mi, že ve svém mladém věku se dokázal Bohu odevzdat celým svým srdcem, celou svou silou, celým svým životem. Dokázal Bohu říct své ANO i při svém odsouzení na smrt. Cení si na něm, že to, co říkal, to žil. Jako křesťan dokázal žít v nelehké době a jít za Ježíšem, necouvnout nazpět. Nežil polovičatý křesťanský život. Jeho slova a činy vycházely ze srdce a z důvěry v Boha. I když jeho život nebyl tak dlouhý, nežil ho nadarmo.

Co přinesl nám i naší farnosti? Zvláště nám mladým?

Myslím si, že ukázal, že opravdovost křesťanského života se pozná tím, že evangelizujeme svým životem, a pokud nás Pán Ježíš zavolá, můžeme ho následovat a přijímat jeho vůli. Nesmíme se bát, nemusíme mnoho mluvit, ale postačí ho následovat. I když nebudeme oblíbení, i když budeme prožívat těžká utrpení a zkoušky, i když budeme slabí a hříšní. Právě v té chvíli, když nebudeme mít sílu, ale budeme důvěřovat Ježíši a budeme schopni mu říct své ANO, můžeme se stát v jeho rukou nástrojem pro to, co chce on a být prospěšní druhým. O to více se může projevit Boží milosrdenství v našich rodinách, farnostech i v církvi.

Na otci Janovi můžeme vidět, že svatost je pro každého. Není to nedosažitelný cíl. Svatým se může stát každý z nás právě tím, že bude žít své životní povolání s vírou, nadějí a s láskou. Pro mě osobně je to role manželky a maminky. Pro někoho to nemusí znamenat nic, ale pro mě ano. Víte, co je nejtěžší na tomto povolání? Každý den ráno vstát a plnit své běžné obyčejné denní povinnosti v tichosti, s láskou, s radostí a dělat to ráda bez reptání, nadávání (jako to dělala Panna Maria). Domnívám se, že toto se budu učit celý svůj život a možná se to ani nikdy pořádně nenaučím.

Jeden moudrý člověk mně jednou řekl: „Nech ležet manželovy ponožky vedle postele do té doby, dokud je nebudeš chtít odnést do špinavého prádla, protože chceš a z lásky k svému manželovi.“ :-)) Je to hodně let, ale ráda si na toto ponaučení s úsměvem vzpomenu, když se mi chce začít nadávat.

Kostel sv. Jana Křtitele v Rokytnici nad Rokytnou.
(zdroj: archiv Ř. k. farnosti Rokytnice nad Rokytnou)

Už se těším, až bude o. Jan blahoslavený a jsem hrdá, že působil v naší farnosti. Konečně dostaneme možnost obracet se k němu v modlitbě veřejně. Určitě to bude i velký vzor pro mé děti (kluky). Až uvidí, kolik poutníků k nám přijde či přijede uctít jeho památku a pomodlit se do našeho malého kostelíka. Možná konečně více pochopí, proč jsme začali chodit pěší pout' k o. Bulovi ve zkrácené trase z Rokytnice do Přibyslavic.

Co to přinese do budoucna? To ví jen Pán Bůh. Můžeme spekulovat, že třeba více dětí dostane pozvání k duchovnímu povolání. Možná se už dějí menší zázraky už teď v našich rodinách, ale zatím to nikdo nevnímá či netuší.

Jedno je jisté. Z doslechu vím, že mnoho lidí z jiných farností i vzdálených si velmi silně uvědomuje, že v naší farnosti působil světec. Naopak my místní, bych řekla, nikoliv anebo jen tak sporadicky a budeme koukat na ty davy poutníků, než nám doopravdy dojde, jaké milosti a požehnání se nám dostalo, a budeme schopni to přijmout a obrátit svůj život, začít na sobě makat, tak jak nás Pán Ježíš v poslední době neustále vyzývá.

maminka Zdeňka

Aktivity moravskobudějovické jednoty Orel

Orel jednota Moravské Budějovice pořádá pravidelně běhy a poutě k světcům, mučedníkům a patronům kraje. Závody i pěší poutě jsou pořádány k datu smrti připomínané osobnosti nebo k místu jejího působení. Nechybí mezi nimi ani kněží Václav Drbola a Jan Bula. Mezi zmíněné akce patří také maraton, který je pořádán k uctění památky kněze Jana Buly.

Maraton Jana Buly

V únoru 2021 se měl uskutečnit tradiční maraton z Moravských Budějovic do Lukova nazvaný „Maraton Jana Buly“. Pravidelně se jej účastní nejlepší běžci ČR, SR, Rakouska a dalších zemí v počtu sto účastníků. Trasou je cesta, kterou chodil a modlil se i Jan Bula. Jsou to místa, kde procházel, pobýval, smál se, modlil se... Před zahájením běhu nebo poutě bývá účastníkům požehnáno místním knězem. Na diplomu, který obdrží soutěžící, je napsán životopis J. Buly, aby se lidé dozvěděli o jeho osobnosti. Za účast v maratonu dostane běžec pamětní medaili, kde je vyražen portrét Jana Buly. Tuto medaili obdrží i první tři umístění v každé běžecké kategorii. Je to jediný maraton pořádaný Orlem. Jan Bula byl i výborným malířem, a proto je jeho kresba vyšita na novém orelském praporu župy Kubišovy.

Běh „on-line“

V letošním roce nemohl „Maraton Jana Buly“ proběhnout klasicky. Běžci svůj individuální sportovní výkon sdíleli pomocí aplikace a zaslali na pořadatelskou jednotu Moravské Budějovice. Závod se uskutečnil dle pravidel fair play. V době pandemie a současných omezení jsme chtěli tento běh uskutečnit a zároveň motivovat děti a širokou veřejnost

Účastníci on-line běhu do Lukova.
Rodina Dolejských v Lukově u sochy
Anděla strážného, u kterého se sportovci otáčejí.
(zdroj: archiv Aleny Žákové)

k účasti. Přirozeným pohybem (během, chůzí) nepřerušit tuto tradici, rozhybat se a fyzicky i psychicky se „otužovat“. Vzpomenout na osobnost kněze Jana Buly, jeho život, strasti a boj do poslední chvíle svého života. Navíc účastnickým poplatkem mohli sportovci podpořit opravu kostela sv. Jiljí v Moravských Budějovicích. Vybrala se částka 7 000 Kč. V historicky prvním takto pořádaném běhu se zúčastnilo 68 běžců.

Orel vzpomíná na tyto významné osobnosti, uctívá jejich památku, doprošuje se jejich přímluvy a zejména jim vděčí za „pomoc z nebe“. A ať se nám stanou heslem slova kněze Jana Buly: „Člověk Boha nikdy dost nemiluje, a to je jediné, čeho musí litovat.“

Alena Žáková

Nejbližší významná výročí

Kulatá a polokulatá výročí, která si v souvislosti s Václavem Drbolou a Janem Bulou v blízké době připomeneme.

2. 4. 1996 byl Václav Drbola plně rehabilitován na základě rozsudku Nejvyššího soudu ČR. (25 let)

30. 4. 1951 byl zatčen v Rokytnici nad Rokytnou Jan Bula. V této první vlně byly zatýkány osoby podezřelé z protirežimních konspirací. Zatýkání v Šebkovicích, dále v Rokytnici nad Rokytnou a okolí. (70 let)

17. 6. 1951 byl v brzkých ranních hodinách zatčen Václav Drbola. Stalo se tak více než dva týdny před střelbou ve škole v Babických. (70 let)

20. 6. 1941 zemřel brněnský biskup Josef Kupka, který v roce 1938 vysvětil na kněze Václava Drbolu. (80 let)

2. 7. 1951 byli zavražděni tři funkcionáři MNV v babické škole. Střelbu přežil jen František Bláha. Školu přepadla skupina vedena „kapitánem“ Malým. Tato událost se stala záminkou pro odsouzení mnoha nepohodlných lidí na Vysočině. (70 let)

14. 7. 1951 byl nezákonně odsouzen Václav Drbola. Stalo se tak poté, co Státní soud oddělení Brno již deset dní po střelbě v Babících pořádal

první jihlavský monstrproces. Rozsudek zněl: trest smrti na základě obvinění z velezrady a návodu k vraždě. (70 let)

15. 7. 1951 internovaný brněnský biskup Karel Skoupý vyslovil nad Václavem Drbolou a spolu s ním k trestu smrti odsouzeným knězem Františkem Pařilem trest církevní degradace. Stalo se tak na základě nátlaku a mylných informací, které biskupovi byly předány.

3. 8. 1951 byl Václav Drbola popraven oběšením na dvoře jihlavské věznice v ranních hodinách. (70 let)

Ohlédnutí za rokem 2020

V roce 2020 byla památka služebníků Božích Václava Drboly a Jana Buly připomenuta několika aktivitami, které proběhly i vzhledem k náročné situaci vyvolané pandemií, některé akce musely být zrušeny, jiné proběhly v omezené míře s přihlédnutím k aktuálním zákazům a opatřením. Připomeňme si ty nejvýznamnější.

Na přelomu roku 2019–2020 realizovalo Občanské sdružení Paměť k výročí 30 let od pádu „železné opony“ putovní výstavu v německém jazyce v rakouských městech Laa an der Thaya, Retz, Vídeň-Donerstadt „Překonej stěnu smrti“ doplněnou o literární a výtvarné práce studentů Gymnázia a střední odborné školy v Moravských Budějovicích (kde studoval R. D. Jan Bula) a Střední uměleckoprůmyslové školy Jihlava-Helenín; Biskupství brněnské realizovalo výstavu v německém jazyce, která byla věnována kněžím Václavu Drbolovi a Janu Bulovi. Vyvrcholení oslav pádu „Železné opony“ proběhlo v Mikulově pietou u Památníku obětem a mezinárodní konferencí, kde byla prezentována výše uvedená výstava. Dne 9. 1. 2020 byla tato výstava realizována na radnici v Jihlavě a dne 24. 2. 2020 v Praze v ambitu kláštera Panny Marie Sněžné na MENE TEKEL. Koronavirová pandemie zabránila prezentaci výstavy v dalších městech České republiky.

Orelská jednota v Moravských Budějovicích pořádala 22. 2. 2020 Maraton Jana Buly. Účast byla mezinárodní, na závod se přihlásili běžci z české, slovenské, polské a rakouské republiky. Trasa vedla od Orlovny v Moravských Budějovicích do Lukova. Účastníci dostali po proběhnutí

Maraton Jana Buly.
(zdroj: archiv Orla)

trasy dlouhé 42 195 m pamětní medaile, závodu se zúčastnilo cca 200 lidí. Setkání bylo zakončeno společným slavením mše svaté.

V sobotu 18. 4. 2020 před nedělí Božího milosrdenství proběhla již 5. pouť za rodiny na přímlovu Václava Drboly a Jana Buly. Poutníci putují z Lukova přes Babice a Rokytnici nad Rokytnou do mariánského poutního místa Příbyslavice.

Na výroční den zatčení 30. 4. 2020 a výročí popravu služebníka Božího Jana Buly 20. 5. 2020 vzpomínali v Rokytnici nad Rokytnou, v uvedených termínech byly konány smírné pobožnosti a slouženy mše svaté. Během celého měsíce května byly Orelskou jednotou Moravské Budějovice zvány rodiny k soukromým pěším poutím do Lukova. Poutníci vzpomínali na umučení služebníka Božího Jana Buly.

Výročí 100 let od narození služebníka Božího Jana Buly bylo připomenuto v Lukově 13. 6. 2020 mší svatou. Orelská jednota Moravské Budějovice zorganizovala u příležitosti výročí úmrtí služebníka Božího Václava Drboly pouť k uctění památky obětí komunistického režimu. Trasa vedla z Moravských Budějovic do Babic. Pout' se uskutečnila 2. 8. 2020. Třetí pouť do rodiště Václava Drboly při příležitosti výročí

jeho popravy (byla vykonána po páté hodině ráno 3. 8. 1951) uspořádali farníci z Lukova, uskutečnila se 6.–8. srpna 2020. Začala v kostele sv. Jana Křtitele v Lukově, poutníci putovali první den přes Hostim do Višňového, druhý den do Vlasatic, třetí den došli do cíle jejich cesty – na hřbitov k hrobu Václava Drboly v jeho rodných Starovičkách. Pout' byla zakončena mší svatou v kostele sv. Kateřiny. Poutníci prošli 90 kilometrů dlouhou cestu. Dva z účastníků sdělili: „Věříme, že všemohoucí milosrdný Bůh může naše dítě na přímluvu svých věrných služebníků, kteří mu přinesli nejvyšší oběť, zcela zázračně uzdravit, pokud to je v souladu s jeho svatou vůlí. Tu samozřejmě bez výhrad přijímáme a stavíme nad všechna naše přání. Ne naše, ale vůle Boží se staň!“

Ve dnech 6.–14. 9. 2020 pozvali redaktoři bulletinu „Testimonium martyrii“ všechny čtenáře k společné modlitbě k Panně Marii Bolestné za odpuštění všech křivd, které byly spáchány v době pronásledování církve po celou dobu komunistického režimu v Československu: „*Pojďme se společně modlit za to, abychom byli usmiřeným společenstvím a do toho společenství zahrňme i ty, kteří se k církvi nikdy nehlásili.*“ Na daný úmysl se modlili po devět dní bolestný růženec, v den památky 15. 9. 2020 byly prosby zahrnuté do mše svaté.

V zámeckých konírnách v Moravských Budějovicích byla instalována putovní výstava *Překonej stěnu smrti* s mottem *Železná opona v nás*. Vernisáž výstavy proběhla 1. 10. 2020 za účasti předsedy senátu ČR Miloše Vystrčila, který převzal nad výstavou záštitu, a za účasti představitelů Občanského sdružení PAMĚŤ. Výstava byla v zámeckých konírnách do 11. 10. 2020. Zahrnuje tragické příběhy jedinců i celých rodin za „železnou oponu“ v období 1948–1989. Součástí výstavy byly práce studentů gymnázia v Moravských Budějovicích a studentů SUPŠ Jihlava-Helenín.

Srdce Vás zveme na putovní výstavu

Překonej stěnu smrti

Motto: Železná opona v nás

Výstava zachycuje tragické příběhy jedinců i celých rodin za „železnou oponu“ v období 1948 – 1989.

Součástí výstavy jsou i práce studentů gymnázia v Moravských Budějovicích a studentů SUPŠ Jihlava – Helenín

Výstava proběhne od 1. 10. 2020 do 11. 10. 2020 v zámeckých konírnách v Moravských Budějovicích

Vernisáž výstavy se uskuteční 1. 10. 2020 v 16.30, za účasti předsedy Senátu ČR Miloše Vystrčila, který převzal nad výstavou záštitu a za účasti představitelů Občanského sdružení PAMĚŤ.

Vstup zdarma

beseda | Paměť | interreg | SENÁT

Zvací plakát na výstavu *Překonej stěnu smrti.*
(zdroj: Občanské sdružení Paměť)

Pietní akt na „Stezce svobody“: V rámci projektu Magistrátu města Brna s názvem „Stezka třetího odboje“, Stezka „Víra“, Stezka „Svoboda“, Stezka „Okupace“, který byl realizován v roce 2020, se dne 17. 11. 2020 konal (bez účasti veřejnosti) pietní akt u Památníku obětem železné opony v Mikulově; k dispozici je nahrávka této akce na DVD. Plánovaná konference na téma „Československá železná opona nebyla jen československá“ byla nahrazena brožurou a prezentací na stránkách Občanského sdružení Paměť. Pietní akt je možno shlédnout na YouTube – <https://www.youtube.com/watch?v=Q8pyB88IVmM>.

K významnou skutečností roku 2020 patří také to, že ve farnosti Slavkov u Brna byla vyrobena informační cedule o služebníkovi Božím Václavu Drbolovi, který v této farnosti působil od září roku 1938 jako kooperátor. Tato cedule je umístěná ve farním kostele Vzkříšení Páně.

*Jan Makyča
moderátor kanonizačních řízení*

Uskutečněné a plánované akce

Následující akce se buď nedávno uskutečnily, anebo teprve proběhnou. Uvádíme je zde pro informovanost našich čtenářů. **V souvislosti se současnou situací kolem nákazy koronaviru je však realizace budoucích akcí nejistá. Proto prosím sledujte web www.kanonizace.biskupstvi.cz v části „Akce, na které zveme“, kde najdete aktualizovaný seznam akcí s informací o tom, zda u nich dojde k jejich uskutečnění.**

Únor – červen 2021: Stálá výstava „Místo Paměti“

- Kde: fara v Lukově u Moravských Budějovic.

30. 4. 2021: Výročí zatčení Jana Buly.

- Kde: Farní kostel Rokytnice nad Rokytnou.
- Co: V 18:00 mše sv. s úmyslem „Za odpuštění hříchů, smíření křivd z minulosti a za ochotu k odpuštění“.
- Pro potvrzení, zda se akce uskuteční, sledujte web farnosti: www.farnostrokytnice.cz.

20. 5. 2021: Výročí poprav Jana Buly.

- Kde: Farní kostel v Rokytnice nad Rokytnou.
- Co: Adorace v 5:00. V 18:00 mše svatá s úmyslem „Za odpuštění hříchů, smíření křivd z minulosti a za ochotu k odpuštění“.
- Pro potvrzení, zda se akce uskuteční, sledujte web farnosti: www.farnostrokytnice.cz.

22. 5. 2021: Výročí poprav Jana Buly.

- Kde: Online přenos.
- Co: Sledujte online sestřih všech dokumentů týkajících se Jana Buly.
- Akci pořádá Sdružení Paměť.
- Podrobnější informace najdete na www.sdruzenipamet.cz.

1. 8. 2021: Orel Moravské Budějovice – pouť k uctění památky Václava Drboly.

- Kde: Z Mor. Budějovic do Babic. Trasa končí u kostela v Babicích, kde hned následuje slavnostní poutní mše svatá.
- Co: Pout' během, pěšky nebo na kole. Orelská „desítka“ nebo „třicítka“, dle zdatnosti účastníků.
- Zda se akce uskuteční, bude upřesněno na stránkách orelské jednoty v dostatečném předstihu. Sledujte www.orelmb.cz.

1. 8. 2021: Vzpomínková slavnost k výročí 70 let poprav Václava Drboly.

- Kde: Bučovice – farní kostel Nanebevzetí Panny Marie.
- Co: Slavnostní otevření stálé expozice: Perzekuce katolické církve v době totality spojená s osobou kněze Václava Drboly. Expozice je součástí projektu „Restaurování varhan a revitalizace kostela Nanebevzetí Panny Marie v Bučovicích“. Projekt je hrazen z grantu fondu Evropského hospodářského prostoru.
- Akci pořádá Farnost Bučovice ve spolupráci s občanským sdružením Paměť.
- Čas i program bude upřesněn na farních webových stránkách www.farnostbucovice.cz.

28. 8. 2021: Cyklopout' k výročí popravy Václava Drboly.

- Kde: Cyklopout' začíná v Bučovicích a končí ve Starovičkách (rodiště služebníka Božího Václava Drboly). Délka trasy je asi 50 km.
- Co: Program pro dospělé. Rodiče s dětmi mohou absolvovat ve stejné době pěší pout' ve zkrácené verzi se společným slavením mše svaté s účastníky cyklopoutě ve Starovičkách.
- Čas i program bude upřesněn na farních webových stránkách www.farnostbucovice.cz.

Chcete pozvat veřejnost na nějakou akci, která se bude konat v souvislosti s Václavem Drbolou a Janem Bulou? Víte o iniciativách, jež se uskuteční i za současných omezení (online konference, pořady v TV, v rozhlasu apod.)? Napište nám na email bulletintm@gmail.com.

Bulletin „Testimonium martyrii“ (Svědectví mučednictví) je pravidelný čtyřměsíčník, který je vydáván pro veřejnost, aby se seznámila s kněžskými osobnostmi Václava Drboly a Jana Buly. Posláním tohoto periodika je připravit čtenáře na kanonizaci obou mužů zejména poukázáním na bohatství, které spočívalo v hodnotách, které zastávali. Přitom jsou zohledňovány různé aspekty tehdejší doby a kultury. Bulletin také čerpá ze svědectví lidí, kteří měli s kněžími přímou nebo nepřímou osobní zkušenost.

Obsah

Tam, kde jsou lidé	1
Jan, Václav a Josef	2
Rozhovor s postulátorem beatifikačního procesu, 1. díl	3
Uzdravení po dopravní nehodě – svědectví	7
Václav Drbola – odpověď na další výzvy	8
Jan Bula – první působiště	12
Farnost jako místo pro růst ke svatosti – zamyšlení	16
Nečekaný objev po 58 letech	19
Z farnosti Jana Buly – svědectví	22
Aktivity moravskobudějovické jednoty Orel	25
Nejbližší významná výročí	26
Ohlédnutí za rokem 2020	27
Uskutečněné a plánované akce	30

Objednávky

Bulletin je neprodejný. V požadovaném počtu výtisků jej lze objednat vyplněním objednávkového formuláře na webových stránkách www.kanonizace.biskupstvi.cz, kde je také možné všechna čísla bulletinu stáhnout ve formátu PDF.

Náklady na vydání jednoho čísla časopisu činí 50 Kč. Prosíme o příspěvek na vydávání bulletinu v souvislosti s kanonizačním řízením. Číslo účtu kanonizačního řízení: 7476052/0800, var. symbol 200.

Napište nám

Máte-li nějaké podněty k obsahu nebo formě bulletinu, kontaktujte nás na e-mailu bulletintm@gmail.com.

Vydavatel

Akademie kanonického práva

Petrov 272/5, 602 00 Brno

IČO: 73635693

<https://www.akademiekp.cz>

„Testimonium martyrii – Bulletin o tom, jak věřil Jan Bula
a Václav Drbola“ vychází 3x ročně.

Toto číslo (ročník II, č. 4) bylo vydáno v Brně dne 11. 4. 2021

ISSN 2694-9385, ev. č. MK ČR E 23925